

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lajin tappamista tai siirtämistä

Hakija

Tuomas Seppänen

Asia

Lupahakemus mahdollisia kosteusvaurioita aiheuttavan käpytikän tappamiseen Kauniaisissa, Uudellamaalla.

Hakemus

Hakija hakee lupaa tappaa käpytikän (*Dendrocopos major*), joka on tehnyt useita reikiä asuinrakennuksen julkisivuun. Hakijan arvion mukaan käpytikka pyrkii tekemään pesää talon yläpohjaan makuuhuoneen kohdalle tehden nukkumisen mahdottomaksi.

Tikka on tehnyt seinään kolme lähes nyrkin kokoista reikää kokonaan julkisivun läpi. Kahdesta reiästä se pääsi yläpohjaan ja alkoi tekemään sinne ilmeisesti pesää. Reiät tukittiin pellillä. Pesä oli nähtävissä yläpohjassa. Yläpohjassa kulkee ilmanvaihtokanavia, ja niiden vaurioittaminen on täysin mahdollista. Tikka on repinyt tuulensuojalevyä pesäaineiksi ja saattaisi repiä myös kanavien tehokkaampaa eristettä. Tikka on tehnyt reikiä julkisivun ja yläpohjan tuulensuojalevyihin, joten kosteusongelma on jo nyt mahdollinen. Reiät ovat ahtaassa paikassa, missä niiden korjaaminen on käytännössä mahdotonta purkamatta vesikattoa.

Tikan tekemiä reikiä on paikattu kahdesti, ja tätä varten on jouduttu vuokraamaan nostokone molemmilla kerroilla. Ongelma on jatkunut viikkoja, ja sitä on pyritty ennaltaehkäisemään hätistelemällä itse äänen kanssa ja mm. ampumalla useasti lasten vesipyssyllä. Metsästyksen tarkoitettu aidon kokoinen viirupöllön malli ei ole toiminut pelotteena ripustettuna eikä paikallaan, vaikka se on muutaman metrin päässä tikan käyttämästä seinästä ja näkyy siihen esteettömästi. Myöskään riippuvat ja tuulessa heiluvat cd-levyt eivät ole toimineet. Räystäät on alkujaan verkotettu umpeen julkisivulaudoituksen sisäpuolelta, mutta tikka on hakannut reiän sen alapuolella yläpohjan tuulensuojalevyyn ja mennyt sitä kautta yläpohjaan, johon se tekee pesää. Räystäät on verkotettu umpeen myös ulkopuolelta lähes koko julkisivun matkalta, mutta lopun verkottamiseen tarvittaisiin erilainen nostokone.

Tikka on tehnyt reikiä myös naapurien seiniin ja mennyt julkisivun läpi sisään, mutta hakijan tietojen mukaan ruokailutarkoituksessa. Eräissä naapurissa julkisivu on verkotettu ulkopuolelta, mutta tikka hakkaa myös verkotettua seinää, sekä heillä että hakijan talossa. Teräs ei anna ääntä julkisivua enempää, joten hakijan arvion mukaan käpytikka luulee pystyvöorattua puujulkisivua puuksi ja yrittää päästä siitä läpi tehdäkseen pesän. Tästä syystä verkotus ei ole poistanut ongelmaa kokonaan.

Poikkeuslupaa haetaan kuluvaksi ja tulevaksi vuodeksi (11/2023–12/2024). Tikan pyytäminen ei ole helppoa, joten haettava lupa-aika on pitkä. Hakija arvioi luvan vähimmäistarpeeksi ensi pesimäkauden alun, eli toukokuun 2024. Luvan lisäksi hakija pyytää myös neuvoa sopivaksi menettelyksi ja ehdottaa, että loukuttaminen voisi toimia.

Määräykset, joita hakemus koskee

Käpytikka on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu lintulaji. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitetun eläinlajin tahallinen tappaminen ja kyksilöiden ottaminen haltuun sekä siirtäminen toiseen paikkaan on kielletty.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista kyseisessä pykälässä mainituilla perusteilla. Kielloista voidaan poiketa, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai saavuttamiselle ja jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden turvaamiseksi.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan ensisijaisesti käpytikan pyydystämiseen ja siirtämiseen toiseen paikkaan, ja toissijaisesti käpytikan tappamiseen alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 30.4.2024 asti.
- 2 Tällä luvalla saa siirtää tai tappaa yhden käpytikkayksilön. Toimenpiteet tulee riittävällä varmuudella kohdistaa ongelmia aiheuttavaan käpytikkayksilöön. Mahdolliset sivusaaliina tulevat linnut tulee vapauttaa pyydystyspaikalla.
- 3 Linnun pyydystämistä elävänä tulee yrittää vähintään kolmena päivänä. Mikäli lintua ei kolmen päivän aikana saada kiinni, tai se tulee siirron jälkeen takaisin, sen saa tappaa.
- 4 Linnun pyydystämiseen voidaan käyttää pyyntivälineitä, jotka oikein käytettyinä eivät vahingoita lintuja, kuten elävänä pyytävää loukkua, katiskaa tai haavia. Verkolla linnun saa pyydystää vain sellainen henkilö, jolla on siihen soveltuva rengastuslupa.
- 5 Pyydykset tulee kokea tarpeeksi usein, n. puolen tunnin–tunnin välein, tai niitä tulee valvoa jatkuvasti. Pyydystämisen jälkeen lintu tulee siirtää sopivalle elinalueelle ilman aiheutonta viivytystä.
- 6 Siirrosta käytettävä häkki tai laatikko tulee olla pimennetty siirron ajan ja sen tulee olla turvallinen. Linnun vankeuden kestäessä yli tunnin sillä tulee olla tarjolla ruokaa ja vettä.
- 7 Lintu tulee siirtää tarpeeksi kauas metsävoittoiselle alueelle, josta sen on mahdollista löytää ravintoa ja sopiva reviiri, ja josta se ei todennäköisesti palaa. Tällainen alue voi olla esimerkiksi Nuuksiossa tai muulla suureholla, monimuotoisella metsäalueella.
- 8 Mikäli lintu siirretään luonnonsuojelualueelle, tulee hakijan tarvittaessa erikseen hakea lupaa poiketa näiden alueiden rauhoitusmääräyksistä. Yksityisten luonnonsuojelualueiden osalta lupaviranomainen on alueellinen ELY-keskus ja valtion suojelualueiden osalta Metsähallitus. Luonnonsuojelualueiden rajat ovat nähtävissä esimerkiksi Kansalaisen karttapaikassa.
- 9 Linnun mahdollisessa tappamisessa tulee noudattaa metsästyslain ja eläinsuojelulain säädöksiä.
- 10 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 11 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyä lupa on esitettävä.
- 12 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 13 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä alueellisen ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 14 Luvan käytöstä tulee raportoida 31.5.2024 mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen diaarinumerolla VARELY/6662/2023 varustettuna. Raportista

tulee ilmetä pyydystämispäivät ja -tavat sekä pyydystämisen kesto, sekä mahdollinen vapautuspaikka tai tappamistapa ja -aika. Lisäksi raportissa tulee kertoa, miten varmistuttiin, että toimenpiteet kohdistuivat vahinkoja aiheuttaneeseen tikkaan.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n edellytykset poikkeusluvan myöntämiselle. Poikkeuslupa voidaan myöntää vain, jos sille ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua. Hakija on jo tyydyttävästi pyrkinyt estämään vahinkoja muilla menetelmillä. Hakija on pyrkinyt karkottamaan lintua roikkuvilla CD-levyillä, hätistelemällä, ampumalla vesipyssyllä, sekä asettamalla pöllön näköistä pelätintä eri tavoilla vahinkoalueen lähelle. Lisäksi hakija on verkottanut julkisivua sekä korjannut vaurioita useasti. Ongelma on jatkunut viikkoja, eikä em. keinoista ole ollut apua. Ongelman ratkaisuun ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua, kuin poikkeusluvan myöntäminen.

Kyseessä oleva käpytikka on tehnyt talon rakenteisiin useita syviä reikiä, jotka altistavat rakennuksen kosteusvaurioille. Kosteusvaurioituneeseen rakennukseen syntyvä mikrobikasvusto voi aiheuttaa asukkaille terveyshaittaa. Poikkeuslupa myönnetään kansanterveyden turvaamiseksi.

Lupa myönnetään ensisijaisesti käpytikan siirtämiseen, koska kyseessä on rauhoitettu laji, joka voidaan tappaa vain, jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole. Tässä tapauksessa muuna tyydyttävänä ratkaisuna voidaan pitää linnun siirtämistä alueelle, jossa sen on epätodennäköistä aiheuttaa vastaavaa ongelmaa asuinrakennuksille. Kun lintu siirretään tarpeeksi laajalle ja monimuotoiselle metsäalueelle, sen on helpompi löytää ravintoa ja pesäpaikkoja luonnollisesta elinympäristöstä. Mikäli lintua ei saada kiinni kolmen päivän sisällä tai se palaa siirron jälkeen takaisin aiheuttamaan vahinkoa rakennukselle, sen saa kuitenkin tappaa kansanterveyden turvaamiseksi.

Käpytikan pyydystäminen elävänä ja siirtäminen luonnollisempaan elinympäristöön ei vaaranna lajin suotuisaa suojelutasoa paikallisesti tai kansallisesti. Myöskään yhden käpytikka-yksilön tappaminen ei vaaranna lajin suotuisaa suojelutasoa.

Muuta huomioitavaa

Hakija pyysi hakemuksen yhteydessä neuvontaa linnun pyydystämiseen. Käpytikka on mahdollista saada loukkuun tai katiskaan asettamalla sen sisään houkuttimeksi esimerkiksi talipallo tai rasvatanko. Sopivaa loukkua ja pyydystäjä sekä tarkempia neuvoja voi tarvittaessa tiedustella esimerkiksi tuholaiistorjuntayrityksiltä tai paikallisesta lintuyhdistyksestä. Kaikki pyydystykset tulee kokea vähintään tunnin välein.

Linnun saa pyydystää myös verkolla, mutta koska lintujen irrottaminen verkosta on vaikeaa, sen käyttäminen on sallittua vain rengastajalle, jolla on siihen tarvittava rengastuslupa ja kokemus. Tällä pyritään estämään linnun loukkaantuminen pyydystyksen yhteydessä. Loukkaantumisen riski on huomioitava myös mahdollista haavin käyttöä suunniteltaessa eikä siihen tule ryhtyä, jos arvioi riskin liian suureksi.

Mikäli lintua ei saada kiinni tai se palaa siirron jälkeen takaisin aiheuttamaan vahinkoa rakennukselle, se voidaan tappaa. Tappamisessa tulee noudattaa metsästys- ja eläinsuojelulakia sekä mahdollisia muita sovellettavia lakeja. Sopivan menetelmän löytämisessä kannattaa tarvittaessa konsultoida esimerkiksi tuholaistorjujaa tai muuta kokenutta tahoa.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (1357/2022) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2023

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Käpytikka aiheuttaa vakavaa vahinkoa asuinrakennukselle, ja vaarantaa siten asukkaiden terveyden. Uusien vaurioiden synnyn estämiseksi toimenpiteisiin on voitava ryhtyä heti. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida sen luonteen vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Kaisa Merimaa ja ratkaisut yksikön päällikkö Olli Mattila.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Uudenmaan ELY-keskus kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Helsingin seudun lintutieteellinen yhdistys Tringa ry. suojelusihteeri@tringa.fi

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry. uusimaa@sl.fi

Tapiola Kanta-Häme - Uusimaa ry. info@tapiolary.com

Länsi-Uudenmaan poliisilaitos kirjaamo.lansi-uusimaa@poliisi.fi

Natur och Miljö r.f. kansliet@naturochmiljo.fi

Suoritemaksu 150 €

Tämä asiakirja VARELY/6662/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/6662/2023 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Mattila Olli 17.11.2023 09:48

Esittelijä Merimaa Kaisa 15.11.2023 13:53

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näydetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näydetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Helsingin hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42069
Telefax: 029 56 42079
Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi
Aukioloaika: 8.00–16.15
Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.